

Hafnia Hodierna

Eller

Udførlig Beskrivelse

om den

Kongelige Residentz - og Hoved - Stad

Kiøbenhavn,

1748

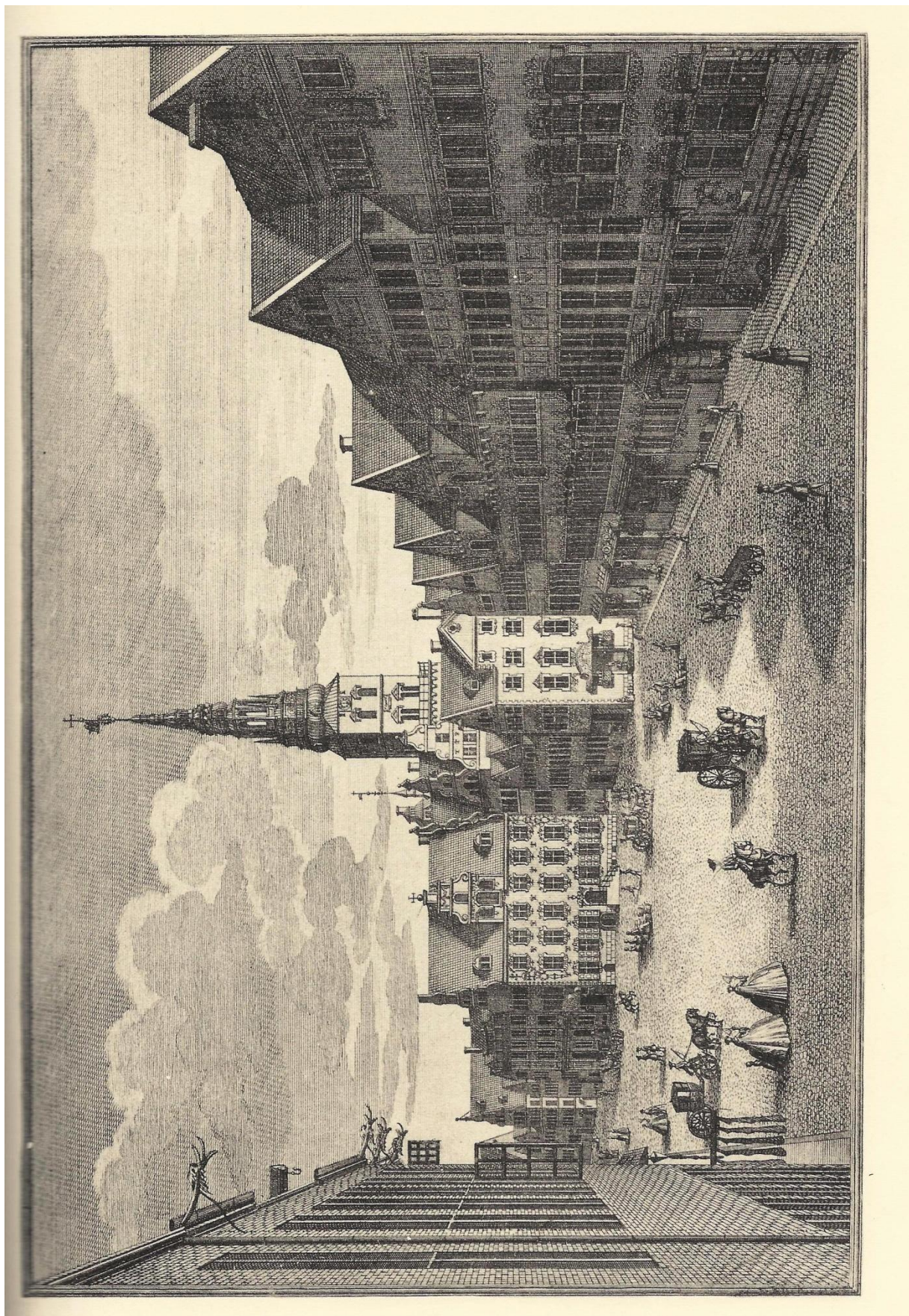
Uddrag

Amagertorv, Østergade, Snaregade, Gammel Strand, Høybro Stræde, Christianshavn

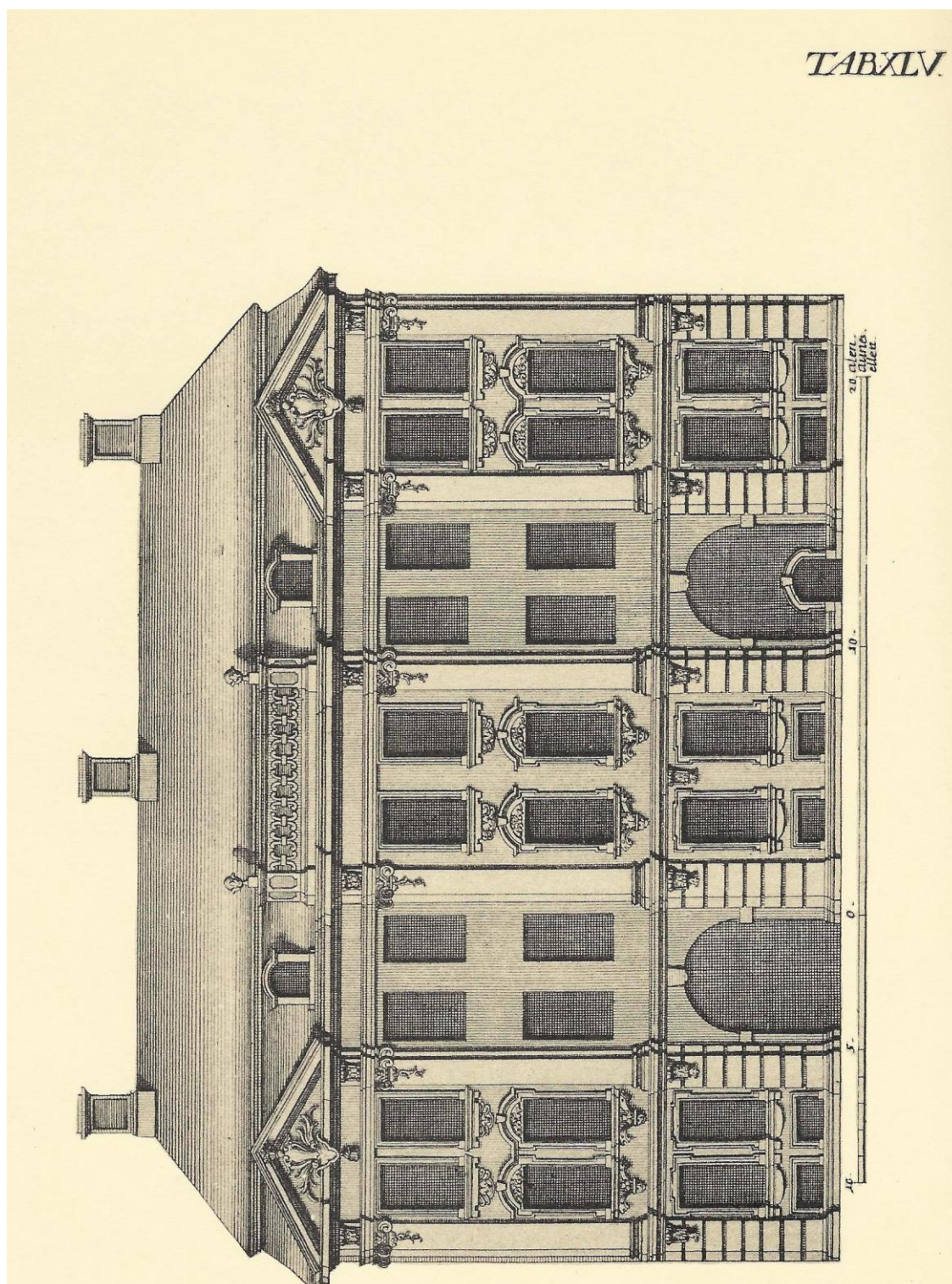
Cap. III.

Handler om de Merkværdigheder, der findes ved de offentlige verdslige Bygninger i Staden, og forestille tillige endeel private Paladser og ziirlige Borger - Huuse, som findes derudi.

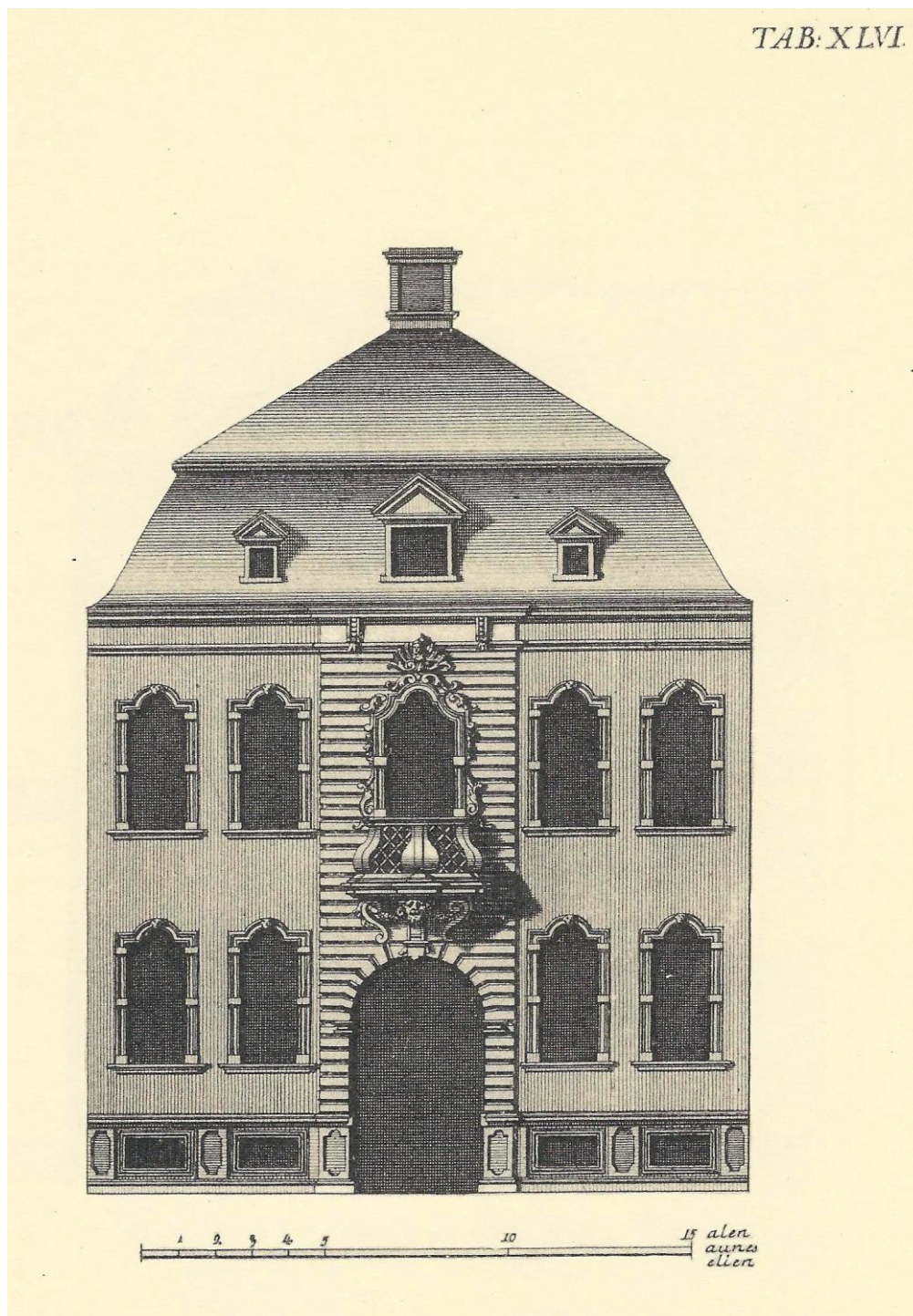
Førster og Herrer der have holdet. Fra Kiøbmager - Gade begive vi os til det saa kaldede Amager - Torv, som på Tav. XLIV. er i Prospect forestillet. Dette Sted har fra gamle tider af været anvendt til Torv, og fører ey sit Navn, som mange meene, af Amager - Landets Indbyggere, som paa dette Sted om Torve - Dagene nu omstunder holde deres Vare sal i stor Overflødhed, men af Amager - Land selv, fordi der, førend Kiøbenhavn var voxet til den Størrelse, den nu har, iblant andre Stadens Torve laae Amager - Landet nærmest. Resenius beretter, at denne Plads allerede i Aaret 1472 har ført Navn af Amager - Torv, da det er bekiendt, at Amager - Land allerførst i Kong CHRISTIAN den Andens Regierings - Tid, Aar 1515, er bleven besat med Hollandske Indbyggere, og følgelig have Landets Indbyggere, som ey heller paa dette Sted have deres visse Samling for at sælge deres Vare meere end paa andre Steder i Staden, ey kundet give Torvet sit Navn. Torvet er næsten i en trekantet Form, og er, især paa den ene Side, med skønne og store Huuse indsluttet. Dette Torv er ellers især bekiendt af de adskillige Carrousels og Ride - Spil, som vore fordums Konger ved store Solenniteter med fremmed Førster og Herrer der have holdet.

Tav. XLIV Amager torv

Tav. XLV.

Tav. XLVI.

Foran i Øster - Gaden, som støder til Amager - Torv, falder Facaden af et Ziirligt Borger - Huus i Øynene, som for faa Aar siden af en af Stadens Borgemestere er af nye opført; Tegningen deraf kand paa hosstaaende Tav. XLV. betragtes.

Medens vi ere i denne Egn, vilvi beseende particuliere Huuse, som findes hist og her i Nærværelsen af denne forommeldte Plads; Iblant andre beseende vi Facaden af det saa kaldede Assistentz - Huus, hvoraf en Afridsning paa Tav. XLVI. kan sees.

Uddrag af Laurids de Thurah - Hafnia Hodierna udgivet 1748

Dette Huus ligger i Snarens Qvarteer i de saa kaldede Snare - Gade; En Gade, som nogle meene at have arvet dette Navn efter den berømte Esbern Snare, en Broder af den Navnkundige Ærke - Biskop Absalon.

Huuset kaldes med Billighed Assistentz - Huuset, i det det er mange nødlidende og fattige Folk til Assistance og Udsætning; thi her kand enhver, som behøver smaa Summer Penge til daglig Fornødenhed og Udgift, var det og mindre, end een Rdlr. saa samme imod Pant og en vis anordnet billig Rente til Laans; hvilket kommer mange fattige Folk meget vel tilpas, og er det vist, at dette Huus, eller rettere den derudi værende Fond, i sin Maade har flere, skjønt ikke faa vigtige Debitores, end den førømtalte octroyerede Banqve i Staden, hvor ikke maa udlaanes ringere Summer end 100 Rdlr. Enhver Skyldner er forbunden, forud at betale Renten for den første Maaned af den Sum, som han laaner, og naar den bestemte Tid er forløben, og han ey vil eller kand indløse sit Pant, maa han fornye sin annammede Revers, og betale Renten for den forløbne Tid og atter for en Maaned forud; men dersom han aldeeles forsømmer at indløse sit Pant til rette Tider, eller at fornye sin Revers, da bliver Pantet inden en af Øvrigheden foreskreven Tid, af den, som har Assistentz - Huuset i Forpagtning, paa offentlig Auction bortsolgt, og saa vidt som Pantet maatte paa Auctionen høgere udbringes, end den derpaa laante Summa er, Eyeren igien tilstillet.

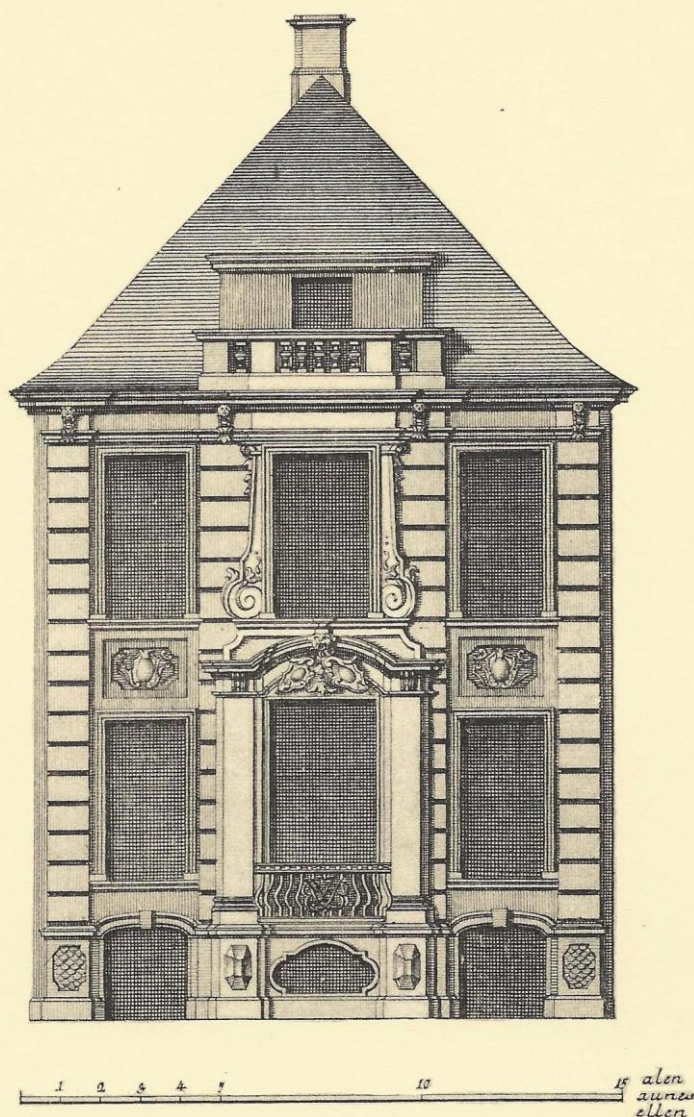
Tav. XLVII. er Facaden forestillet af et ziirligt Borger - Huus, som imod gammel Strand er beliggende, og efter Ildebranden, for faa Aar siden er opbygget.

Paa Tav. XLVIII. er Facaden aftegnet af en gammel Gaard, der og ligger ved Gammel - strand, og bærer Navn ag Steenboks - Gaard, hvilket Navn den allene i de nyere Tider har faaet af den bekiendte Svenske General Stenbock, der i sidste Krig blev fangen, og i dette Huus en Tidlang boede; Tilforn lev den kaldet Marsvins Gaard, og er og ventelig af denne Adelige Familie bygget, siden dens Vaaben findes over det store smukke Portal for Indkiørsels - Porten. Gaarden er stor, og af særdeeles Anseelse, dog efter gamle Tidens Maade, og Smag, opbygget, med meget Bildthuggerie, mange Steen - Billeder, og andre Ziirater, samt et med Kobber tekket Taarn prydet. Nu beboes den af adskillige private Familier, som derudi have leyet hver sin Deel, saa vidt enhver deraf til sin Huusholdning har fornøden

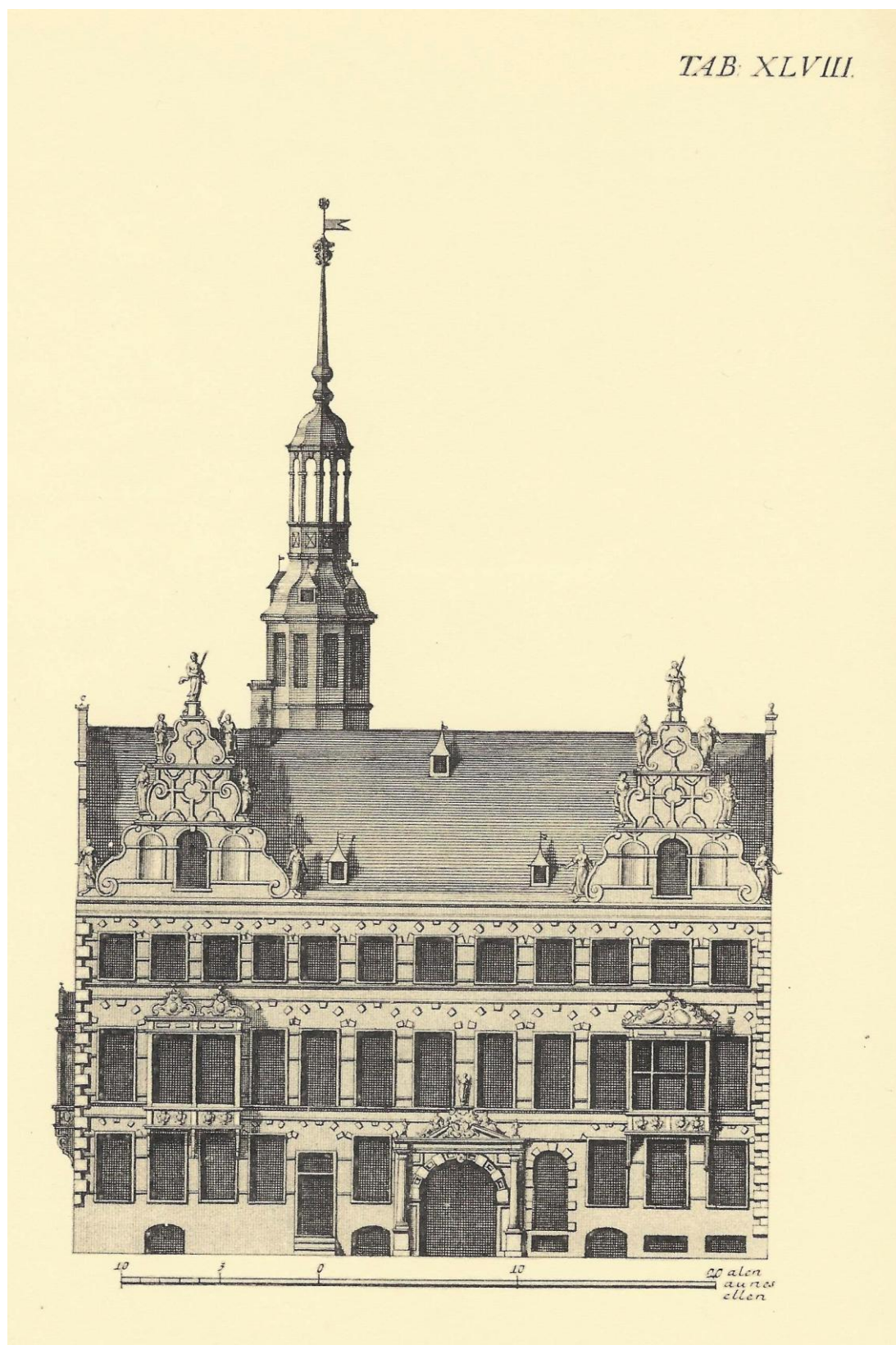
Ey langt fra denne Gaard er en Gade, som løber fra Amager - Torv ned imod Gammel - Strand, og kaldes Høybro - Stræde. Denne nævne jeg allene for et gammelt merkværdigt Huses Skyld, som derudi for kort Tid siden befandtes, der med meget Gothisk Bildthuggerie var ziiret, og i hvilke, efter Historiens Lydelse, Kong CHRISTIAN den Anden, Kong HANSES Søn, i sine unge Aar skal ordentlig have gaaet hos en Læremester i Skole, som en anden Privat - Mands - Bern, men dette Huus er for kort tid siden for Alderdoms Skyld nedtaget, og Pladsen med en nu brugelig Bygning forsynet.

Længere ned ved bemeldte Gammel - Strand, sees iblant andre et smukt Huus, som for nogle Aar siden er af nyt opbygget, og hvor af Facaden paa Tav. XLIX. er at skue.

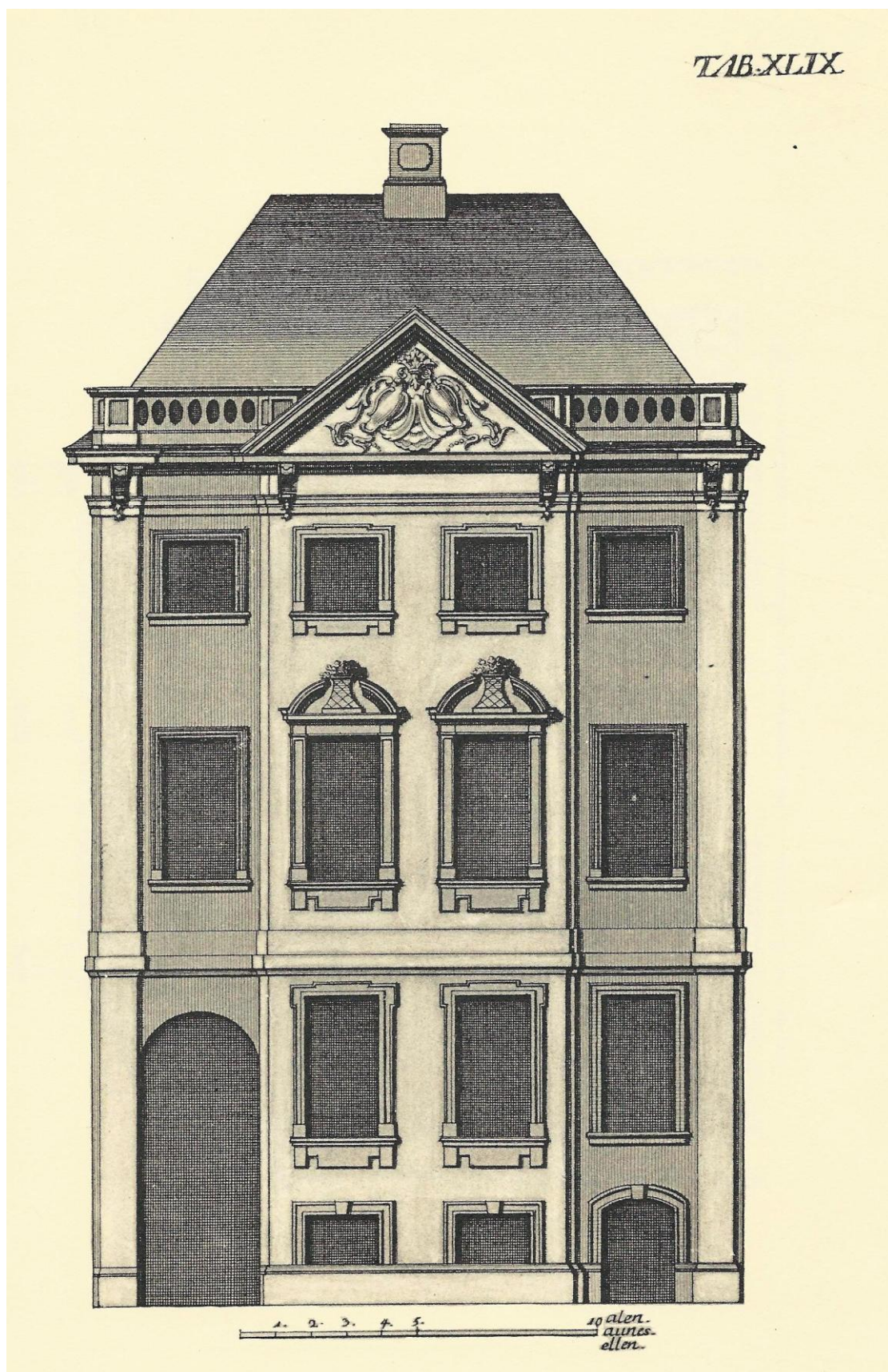
TAB. XLVII

TAV. XLVII.

Tav. XLVIII. Marsvins Gaard (Steenboks) Gammel Strand

Tav. XLIX. Gammel - Strand.

Uddrag af Laurids de Thurah - Hafnia Hodierna udgivet 1748

Vi vil herfra gjøre en Afvey ud til Christianshavn, og der først besse det Ostindiske Compagnies Huus, som nu i vore Tider (1748) af dette anseelige Compagnies Midler sammesteds er bleven opført. Tav. L. forestiller Facaden deraf, som bære Vidne om dets udvortes Ziiræt og Skiønhed; Det er inden udi forsynet med store Sale og andre bekvemme Værelser; og har i Nærværelsen overflødige Pakhuse til alle Slags Vares Imodtagelse og Bevaring; paa denne Hoved - Bygning læser man følgende Inscription:

QVAM

ANNO MDCXVIII. ORSUS EST DIVUS

CHRISTIANUS QVARTUS,

QVAMQVE

ANNO MDCCXXXI. EGREGIE AUXIT ET AMPLIAVIT

DEVOTUS

DEO ET POPULO

CHRISTIANUS VI.

SÅLENDIDIORES HASCE ÆDES

INDORUM SINENSIVMQUE

MERCIMONIS DIVIDENDIS

DESTINATAS

ANNO

CHRIST MDCCXXXIII.

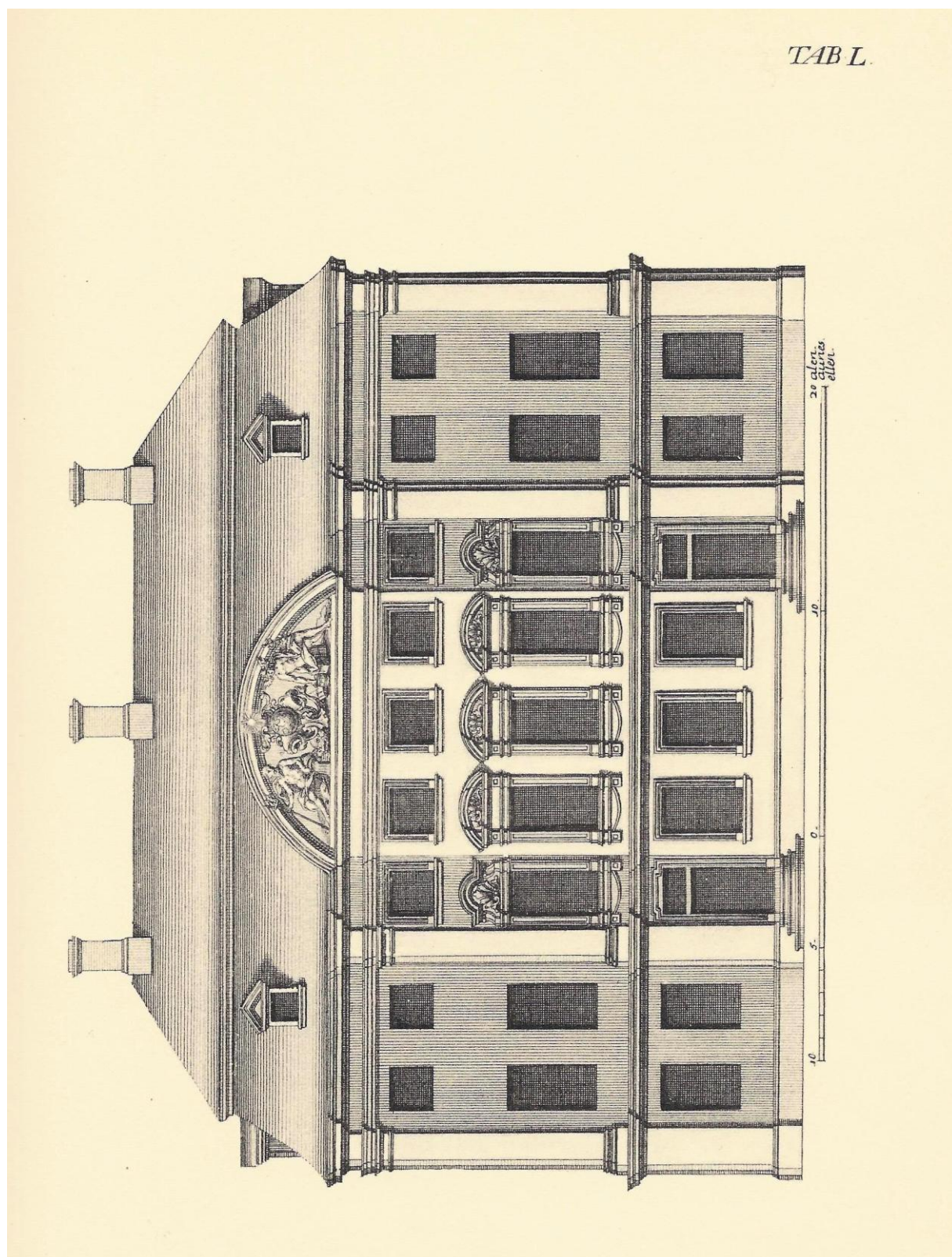
CONDITÆ URBIS CDLXXXVII.

REGIMINIS CHRISTIANISSIMI VIII.

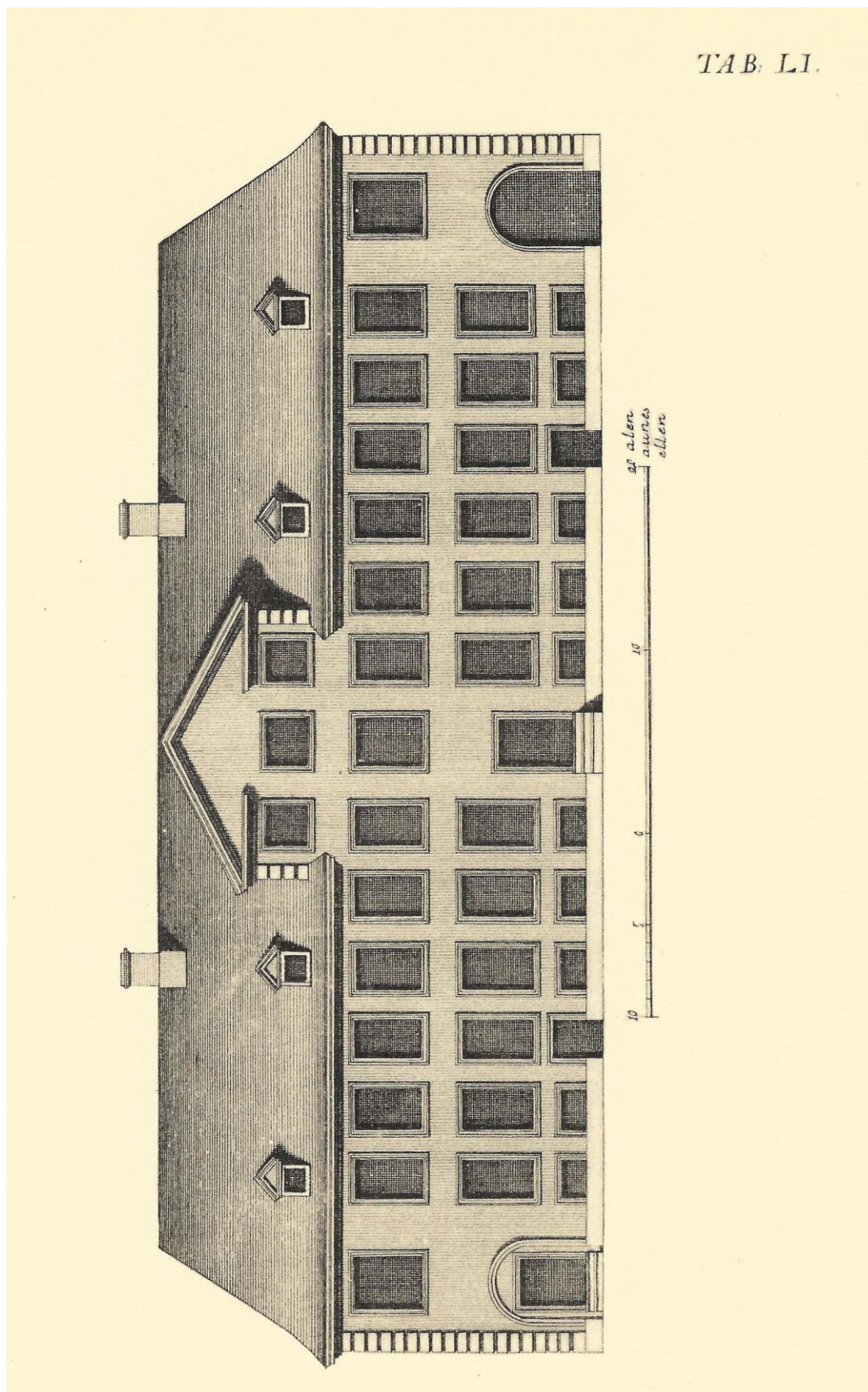
ÆTERNATURO SISTIT LAPIDE.

Compagniet har ved disse Huuse en egene Havn og Værs, hvor dets Skibe trygt og sikkert kand ligge, og hvor det til Handelens Fornødenhed selv lader bygge eller forbedre de udfordrende Skib.

Paa Christianshavn sees iblant andre prægtige og anseelige Bygninger, det skiønne og vel indrettede Sukker - Rafinaderie - Huus hvis Facade paa Tav. LI. er forestillet, og hvis skiønne og bekvemme Indretning til sin Brug, som neppe nogen anden Steds har Lige, af alle Kiendere holdes i Agt.

Tav. L. Ostindiske Compagnie Christianshavn

Tav. LI. Sukker - Rafinaderie - Huus Christianshavn

Ostindiske (Asiatisk) KOMPagnie Strandgade.

Uddrag af Laurids de Thurah - Hafnia Hodierna udgivet 1748

